

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobce JUDr. J. M., zastoupeného JUDr. Janou Novákovou, advokátkou se sídlem v Kostelci nad Labem, Neratovická 218, proti žalované České správě sociálního zabezpečení, se sídlem Praha 5, Křížová 25, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 28. 2. 2002 č. j. xxx,

takto:

I. Žaloba **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Žalobou (opravným prostředkem) podaným v zákonné lhůtě se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 28. 2. 2002 č. j. xxx, kterým byla zamítnuta jeho žádost o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb. (dále též zákon) s odůvodněním, že zákon se nevztahuje na děti účastníků národního odboje, kteří v národním boji za osvobození nepadli.

Proti tomu žalobce namítl, že žalovaná pouze odkázala na znění zákona a řádně nezhodnotila podmínky stanovené v § 3 zákona č. 261/2001 Sb. Matka žalobce a jeho sourozenců L. a A. zemřela v roce 1942 a jejich otec byl od října 1944 do května 1945 partyzánem, neměl se tedy o ně kdo starat a z toho dovozuje nárok na odškodnění, které mu bylo nedůvodně odepřeno.

Žalovaná v písemném vyjádření poukázala na důvody rozhodnutí a zejména na skutečnost, že na žalobce se zákon nevztahuje, neboť jeho otec v boji za národní osvobození nepadl, ale zemřel až v r. 1982. Žalobce proto nelze považovat za osobu oprávněnou ve smyslu § 3 zákona č. 261/2001 Sb. Napadené rozhodnutí proto považuje za vydané v souladu se zákonem.

Věc nebyla skončena Vrchním soudem v Praze do 31. 12. 2002, proto byla podle § 132 zákona 150/2002 Sb., soudní řád správní, postoupena Nejvyššímu správnímu soudu k dokončení v řízení podle ustanovení části třetí hlavy druhé dílu prvního soudního řádu správního (dále jen s. ř. s.) - tedy v řízení o žalobách proti rozhodnutím správního orgánu.

K výzvě Nejvyššího správního soudu žalobce poukázal na svůj rodný list a rodné listy jeho rodičů, na úmrtní listy jeho rodičů, jejich oddací list a na osvědčení podle § 8 zákona č. 255/1946 Sb. vystavené J. M. (otci), když tyto doklady založil do správního spisu žalované.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalované v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Podle § 1 odst.1 zákona č. 261/2001 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky účastníkům národního boje za osvobození, politickým vězňům a osobám z rasových nebo náboženských důvodů soustředěných do vojenských pracovních táborů a o změně zákona č. 39/2000Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky příslušníkům československých zahraničních armád a spojeneckých armád v letech 1939 až 1945, se tento zákon vztahuje na občany České republiky, kteří byli vězněni mezi 25. únorem 1948 a 1. lednem 1990 a u kterých bylo rozhodnutí o jejich věznění zcela nebo částečně zrušeno podle zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění pozdějších předpisů, nebo podle zákona č. 198/1993 Sb., o protiprávnosti komunistického režimu a o odporu proti němu, (dále jen "politický vězeň") a podle odst. 2 téhož ustanovení se rovněž vztahuje na vdovy a vdovce po osobách uvedených v odstavci 1, pokud jsou občany České republiky, jejichž manželství trvalo po celou dobu věznění, či vzniklo během jejich věznění a jejich manžel kdykoliv později zemřel; stejně tak se zákon vztahuje na vdovy a vdovce, pokud jsou občany České republiky, kteří uzavřeli nové manželství a na děti, jejichž oba rodiče jako účastníci národního boje za osvobození padli nebo jeden z rodičů jako účastník národního boje za osvobození v národním boji za osvobození padl a druhý z rodičů v té době již nežil, pokud ke dni úmrtí později zemřelého rodiče nedosáhli věku 18 let (dále jen"děti").

Podle § 3 cit. zákona jsou oprávněnými osobami, které mají nárok na poskytnutí jednorázové peněžní částky, účastníci národního boje za osvobození, vdovy nebo vdovci a děti podle § 1 odst. 2, anebo politický vězeň a vdovy a vdovci podle § 2 odst. 2 zákona.

K tomu ze spisu předloženého žalovanou vyplynulo, že žalobce požádal o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb. jako sirotek po účastníku národního boje za osvobození po svém otci J. M., který byl účastníkem boje za národní osvobození jako československý partyzán v době od 27. 10. 1944 do 5. 5. 1945 a zemřel dne 2. 4. 1982, když

jeho matka zemřela již 29. 10. 1942. K žádosti připojil svůj rodný list a úmrtní listy rodičů, osvědčení vydané podle § 8 zákona č. 255/1946 Sb. J. M. (nar. xx). Z osvědčení je zřejmé, že jmenovaný byl účastníkem národního boje za osvobození jako československý partyzán se započtením doby od 27. 10. 1944 do 5. 5. 1945, z úmrtního listu plyne, že zemřel dne xx 4. 1982.

Je tak nepochybné, že otec žalobce byl účastníkem národního boje za osvobození. Jeho děti by ovšem měly nárok na poskytnutí jednorázové částky, jen za předpokladu, že by splňovaly podmínky postavení sirotků po účastníku národního boje za osvobození, tak jak jsou vymezeny v § 1 odst. 2 zákona. Jak výše uvedeno museli, by oba rodiče žalobce padnout jako účastníci národního boje za osvobození, nebo by musel padnout jeden z rodičů jako účastník boje za národní osvobození, za situace, kdy druhý v té době již nežil; v obou případech by pak takto oboustranně osiřenému nesmělo být v době úmrtí druhého rodiče více než 18 let. Žalobce dané podmínky nesplňuje z více důvodů. Jeho matka zemřela sice již v r. 1942, jeho otec, který byl účastníkem národního boje za osvobození, ovšem při této účasti nepadl a zemřel až v r.1982. Že v té době bylo žalobci více než 18 let již není podstatné. Žalobce tak nesplňuje podmínky, za nichž by byl podle § 3 zákona č. 261/2001 Sb. osobou oprávněnou s nárokem na poskytnutí jednorázové peněžní částky podle § 5 (který navíc předpokládá dobu účasti v národním boji za osvobození trvající alespoň 1 rok).

Zákon č. 261/2001 Sb., jako jeden ze zákonů odškodňujících účastníky národního boje za osvobození a křivdy komunistického režimu vymezuje osoby, kterých se týká a jaké podmínky musí splňovat; jiným nárok přiznat nelze i když na ně podmínky spojené např. s účastí jednoho z rodičů v boji za národní osvobození nepochybně tíživě dolehly.

Rozhodnutí žalované tak odpovídá zákonu. Soud v přezkumném řízení je oprávněn pouze posuzovat zákonnost napadeného rozhodnutí (§ 75 odst.1, 2 s. ř. s.), nemůže uvážit sám možnost odškodnění nad rámec zákona. Ani v době podání opravného prostředku nemohl soud v řízení podle hlavy třetí části páté občanského soudního řádu účinného do 31. 12. 2003 postupovat jinak.

Proto Nejvyšší správní soud žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst.7 s. ř. s. zamítl. O věci přitom rozhodl bez jednání za podmínky souhlasu účastníků řízení (§ 51 odst.1 s. ř. s.).

Žalobkyně, která neměla v tomto soudním řízení úspěch, podle § 60 odst.1 s. ř. s. nemá právo na náhradu nákladů řízení, žalované náklady spojené s tímto řízením nevznikly. Proto soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení : Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. července 2003

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu